

DQ-002-001218

B. Com. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May - 2015

Co-operation - II

(Ele-1)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001218

Time : 2:30 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના: (૧) વિભાગ - ૧ : MCQના જવાબ જવાબવહીમાં લખવા.
(૨) વિભાગ -૨ : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

વિભાગ - ૧

- ૧ નીચેના બહુવિકલ્પી પ્રશ્નોના જવાબ આપો. ૨૦
- (૧) ગુજરાત સહકારી મંડળીઓનો કાયદો ગુજરાત રાજ્યે ક્યારે ઘડ્યો ?
- (A) ૧૯૬૨
(B) ૧૯૬૧
(C) ૧૯૬૫
(D) ૧૯૪૭
- (૨) સહકારી મંડળીઓનાં વહીવટ, દેખરેખ, નિયંત્રણ રાખવા નીચેનામાંથી કયા અધિકારીની નિમણૂક કરવામાં આવે છે ?
- (A) કૂડયા અધિકારી
(B) જિલ્લા રજિસ્ટ્રાર
(C) ઓડિટર
(D) બેન્ક મેનેજર
- (૩) સહકારી પ્રવૃત્તિનાં પિતા તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) ડૉ. કિંગ
(B) રોબર્ટ ઓવન
(C) હેમિલ્ટન
(D) કાલ્વર્ટ
- (૪) કયા અર્થશાસ્ત્રી કહે છે કે 'સમાજવાદ એટલે ગુલામીનો માર્ગ'
- (A) પ્રો. ડાલ્ટન
(B) પ્રો. હાયેક
(C) પ્રો. એચ.ડી. રિકિન્સન
(D) પ્રો. જેમ્સ ગીલ

- (પ) સામ્યવાદનો સૌપ્રથમ પ્રયોગ કયા દેશમાં કરવામાં આવ્યો ?
- (A) ચીન
(B) રશિયા
(C) જર્મની
(D) ફ્રાન્સ
- (દ) ભાગીદારી પેઢીમાં ઓછામાં ઓછા કેટલા સભ્યો હોય છે ?
- (A) એક
(B) ચાર
(C) બે
(D) ત્રણ
- (૭) ભારતમાં ગાડગીલ સમિતિની સ્થાપના કયારે કરવામાં આવી ?
- (A) ૧૯૪૪
(B) ૧૯૪૦
(C) ૧૯૫૫
(D) ૧૯૪૮
- (૮) ભારતમાં ૨૦૦૧માં સહકારી મંડળીઓના રજિસ્ટ્રારોની પરિષદ કયા શહેરમાં મળી હતી ?
- (A) મુંબઈમાં
(B) નવી દિલ્હીમાં
(C) બેંગ્લોરમાં
(D) ગાંધીનગરમાં
- (૯) ગુજરાતના કયા જિલ્લામાં સૌપ્રથમ ખેડૂતની ધિરાણ સહકારી મંડળી નોંધાઈ ?
- (A) અમદાવાદ
(B) ભાવનગર
(C) રાજકોટ
(D) નડિયાદ
- (૧૦) ૧૯૨૮માં કયા સ્થળે સહકારી તાલીમ શાળા શરૂ થઈ ?
- (A) અમદાવાદ
(B) પૂના
(C) ગાંધીનગર
(D) સુરત
- (૧૧) નીચેના લક્ષણોમાંથી કયું લક્ષણ મૂડીવાદનું ન ગણાવી શકાય ?
- (A) વારસાની સંસ્થા
(B) ખાનગી મિલકત
(C) આર્થિક આયોજન
(D) હરિફાઈ

- (૧૨) સહકારી સંગઠન એ કેવું સંગઠન છે ?
- (A) સ્વૈચ્છિક
(B) ફરજિયાત
(C) રાજ્ય દ્વારા સંચાલિત
(D) નોકરશાહી દ્વારા સંચાલિત
- (૧૩) કોનું સભ્યપદ વ્યક્તિ માટે મરજિયાત હોય છે ?
- (A) દેશનું
(B) સહકારનું
(C) કુટુંબનું
(D) રાજ્યનું
- (૧૪) 'દરેક બધા માટે અને બધા દરેક માટે' એ સિદ્ધાંત કઈ આર્થિક પદ્ધતિની પાયાની બાબત છે ?
- (A) મૂડીવાદી આર્થિક પદ્ધતિ
(B) મિશ્ર અર્થતંત્રવાળી આર્થિક પદ્ધતિ
(C) સહકારી આર્થિક પદ્ધતિ
(D) સમાજવાદી આર્થિક પદ્ધતિ
- (૧૫) પ્રો.જે.પી. વાર્બસના મત મુજબ સહકારી મંડળીના માલિક કોણ હોય છે ?
- (A) સરકાર
(B) ઉત્પાદક
(C) વેચનાર
(D) ગ્રાહક
- (૧૬) લોકશાહી વહીવટ અનુસાર સહકારમાં વ્યક્તિ દીઠ કેટલા મતનો સિદ્ધાંત પ્રવર્તે છે ?
- (A) બે
(B) ચાર
(C) એક
(D) ત્રણ
- (૧૭) સૌપ્રથમ કયા રાજ્યે સહકારી કાયદાની પહેલ કરી ?
- (A) મુંબઈ
(B) મદ્રાસ
(C) ગુજરાત
(D) મહારાષ્ટ્ર
- (૧૮) સૂચિત સહકારી મંડળીનો વહીવટ કરવા માટે શું ઘડવા જોઈએ?
- (A) કાયદો
(B) જોગવાઈઓ
(C) પેટાનિયમો
(D) કલમો

(૧૯) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની શરૂઆત કઈ સદીમાં થઈ ?

- (A) ૧૬મી
- (B) ૧૭મી
- (C) ૧૮મી
- (D) ૨૦મી

(૨૦) આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારી સંઘની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી.

- (A) ૧૯૭૫
- (B) ૧૯૬૫
- (C) ૧૯૪૫
- (D) ૧૯૯૫

વિભાગ - ૨

૧	સહકારી મંડળીની નોંધણીની વિધિ વિસ્તારથી સમજાવો.
અથવા	૧૦
૧	સહકારી મંડળીનાં રજિસ્ટ્રારની સત્તા જણાવો.	૧૦
૨	સહકારી મંડળીના રજિસ્ટ્રારની ફરજો જણાવો.
અથવા	૧૦
૨	સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમ વિશે સમજાવો.	૧૦
૩	મૂડીવાદ અને સહકારી પ્રવૃત્તિની તુલના કરો.
અથવા	૧૦
૩	સહકાર અને સમાજવાદની તુલના કરો.	૧૦
૪	જાહેર સાહસ અને સહકારની તુલના કરો.
અથવા	૧૦
૪	ભાગીદારી અને સહકારની તુલના કરો.	૧૦
૫	ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક)
(૧) ગુજરાતની સહકારી પ્રવૃત્તિ
(૨) ભારતની સહકારી પ્રવૃત્તિ.	૧૦

ENGLISH VERSION

- Instructions : (1) Section 1 write MCQ answers in answer sheet only
(2) Section-2 : All questions carry equal marks.

SECTION-I

- 1 M.C.Q. 20
- (1) In which year did Gujarat State form the first act for its cooperative societies ?
(A) 1962
(B) 1961
(C) 1965
(D) 1947
- (2) Which officer is appointed to administrate, control and observation in cooperative societies ?
(A) Liquidator officer
(B) District registrar
(C) Auditor
(D) Bank Manager
- (3) Who is called the father of cooperative movement ?
(A) Dr. King
(B) Robert Owen
(C) Hamilton
(D) Calulert
- (4) Which economist said "Socialism is a way to slavery" ?
(A) Dalten
(B) Hayek
(C) H.D. Dickinson
(D) James Gil
- (5) Which country experimented communism first at all ?
(A) China
(B) Russia
(C) Germany
(D) France

- (6) How many members are there in partnership firm ?
(A) One
(B) Four
(C) Two
(D) Three
- (7) When was Gadgil Committee formed ?
(A) 1944
(B) 1940
(C) 1955
(D) 1948
- (8) Where was the conference of the Registrars of Cooperative Society held in India in 2001 ?
(A) Mumbai
(B) New Delhi
(C) Bangalore
(D) Gandhinagar
- (9) Which district of Gujarat first of all formed registered cooperative society of farmers ?
(A) Ahmedabad
(B) Bhavnagar
(C) Rajkot
(D) Nadiad
- (10) Where was the cooperative training school founded in 1929 ?
(A) Ahmedabad
(B) Pune
(C) Gandhinagar
(D) Surat
- (11) Which characteristic is not related to capitalism ?
(A) Ancestral institute
(B) Personal assets
(C) Economic Planning
(D) Competition
- (12) Which type of organization is organization of cooperative ?
(A) Voluntary
(B) Compulsory
(C) Managed by state
(D) Managed by bureaucrats

- (13) Which membership is voluntary for person ?
- (A) Country
 - (B) Cooperation
 - (C) Family
 - (D) State
- (14) For which economic system, the principle of “Each for all and all for each” is the basic matter ?
- (A) Capitalism
 - (B) Mixed Economy
 - (C) Cooperative
 - (D) Socialism
- (15) Who is the owner in co-operative society according to Prof. J.P. Warbus ?
- (A) Government
 - (B) Producer
 - (C) Seller
 - (D) Customer
- (16) According to democratic administration how many votes are prevailing per person ?
- (A) Two
 - (B) Four
 - (C) One
 - (D) Three
- (17) Which state first of all did take initiative in cooperative act ?
- (A) Mumbai
 - (B) Madras
 - (C) Gujarat
 - (D) Maharashtra
- (18) What is to be formed administrate a proposed co-operative society ?
- (A) Law
 - (B) Critically
 - (C) By-laws
 - (D) Ordinance
- (19) In which century did the Industrial Revolution started ?
- (A) 16th
 - (B) 17th
 - (C) 18th
 - (D) 20th

- (20) When was international cooperative society established ?
(A) 1975
(B) 1965
(C) 1945
(D) 1895

SECTION-II

1	Explain in detail "The procedure of Registration of Co-operative Society".	10
	OR	
1	Narrate the powers of Registrar of Co-operative Society.	10
2	Narrate the duties of Registrar of Co-operative Society.	10
	OR	
2	Explain about Co-operative Education and Training.	10
3	Make comparative study of capitalism and co-operative movement.	10
	OR	
3	Make compare co-operation and socialism.	10
4	Make compare public sector and co-operation.	10
	OR	
4	Make compare partnership and co-operation.	10
5	Write short note : (any one)	10
	(1) The co-operative movement in Gujarat	
	(2) The co-operative movement in India.	